KUKÁN INNEN

AZ STKH VÁLLALATI LAPJA | 2022. II. SZÁM

A büszke kukás bármerre jár, mindig büszke kukás marad!

Zöld tippek, tudnivalók és érdekességek egész nyárra vállalati lapunk aktuális számában.

3 Jövő nyáron indulhat az országos hulladék koncesszió

5 Ruhánk valódi ára, avagy a környezetszennyező divatipar számokban

7 9 könnyedén betartható tanács a hulladékmentes nyaraláshoz

Portré

Interjú soproni üzemmérnökség vezetőnkkel, Markó Ivánnal

2015 óta erősíti az STKH csapatát a hulladékos pályafutását beléptető-rendszerkezelőként kezdő, mára a soproni üzemmérnökséget vezető Markó Iván. Sokat látott kollégánk több mint hét év elteltével is ugyanakkora lelkesedéssel veti bele magát a munkába, mint az első napján. A titka egyszerű, szimplán csak szereti a céget és a munkáját.

Soproni üzemmérnökség vezetőnk, Markó Iván

Mióta dolgozol a hulladékgazdálkodási szakmában, hogyan kerültél az STKH-hoz?

Többgenerációs vasutas családból jövök, így adta magát, hogy én is a vasútnál dolgozom majd. Hat év elteltével azonban úgy éreztem, hogy ideje váltani, az STKH pedig éppen embert keresett. Mivel a szükséges végzettségem és tapasztalatom megvolt, úgy gondoltam, teszek egy próbát, bejött.

Emlékszel még az első STKH-s napodra?

Pozitívak voltak az első tapasztalatok, szimpatikus volt a társaság és a munka is, a vezetőm pedig kifejezetten segítőkész volt. Azóta szinte a teljes csapat lecserélődött, de jó emlékeket őrzök a kezdeti időszakokról is.

Az első napod óta rengeteg változáson és jelentős növekedésen ment keresztül cégünk. Mi változott a leginkább a régi időkhöz képest?

A szolgáltatási terület növekedésével együtt fejlődött a műszaki háttér és a kollégák száma is. Amíg régen mindenkit közelebbről ismertem, addig ma már sok kollégával nem is találkozunk személyesen, pedig nem lenne rossz a közös munka szempontjából sem.

Az elmúlt években több munkakörben is kipróbálhattad magad, hogyan alakult az STKH-s pályafutásod?

Beléptetősként kezdtem, viszont éppen ekkor nyitottak meg a zöldudvarok, így három nap betanulás után rögtön itt is kipróbálhattam magam. Az első hónapokban sokszor segítettem be nekik vagy éppen helyettesítettem egy kollégát. Ezalatt az összes Győr-Moson-Sopron megyei zöldudvarban megfordultam, így már az első időszakban sok dolgot megtapasztaltam, megtanultam.

Nagyjából másfél évet töltöttem el a beléptetőben, amikor felajánlották a kommunális hulladékgyűjtési művezető pozíciót itt Sopronban. Ezt örömmel elfogadtam, itt 4-5 évet dolgoztam, eközben kerültek hozzánk a Vas megyei települések. Tavaly szeptemberben lettem a soproni üzemmérnökség vezetője, de gyakorlatilag november óta töltöm be a pozíciót. Több kollégánk munkaköre is változott, a zökkenőmentes átálláshoz pedig időre volt szükség.

Melyek a legnagyobb kihívások, amelyekkel a munkád során szembe kell nézned?

Művezetőként a kommunális részlegen dolgoztam, a mostani munkakörömben viszont a szelektív részleg munkáját is alaposan meg kellett ismerni. Bár korábban napi kapcsolatban voltunk, de nem kellett ilyen részletesen rálátni a munkájukra. Rengeteg új információ van, folyamatosan tanul valamit az ember. A szelektív területnek csak egy része például a válogatócsarnok, mégis nagyon sok új részlettel találkoztam. Amióta az STKH-nál dolgozom, a legnagyobb kihívást az öt évvel ezelőtti rakodó- és sofőrhiány jelentette. Ennek ellenére is zökkenőmentesen biztosítani kellett a hulladék elszállítását.

Mik a legfőbb motivációid munkád során?

Egyszerűen szeretem a céget, szeretek itt dolgozni, időközben pedig felismertem, hogy szeretek emberekkel foglalkozni, sok emberrel együtt dolgozni. Mindannyian sokat dolgozunk azért, hogy a hulladék a megfelelő helyre kerüljön, miközben a munkánkat sokszor egyáltalán nem értékelik az emberek. Jó dolog, hogy ennek ellenére jót tudunk tenni az emberek és a közösség érdekében azzal, hogy biztosítjuk a kulturált körülményeket.

Melyek a legreménykeltőbb jelek, szerinted amelyek miatt bízhatunk abban, hogy a világ elmozdul a fenntarthatóbb jövő irányába?

Hónapról hónapra nő a szelektíven gyűjtött hulladék mennyisége, ami mindenképpen előremutató. Zöldhulladékot is egyre többen és többet hoznak be.

Látsz-e bármiféle változást vagy tendenciát a helyi lakosság hulladékos hozzáállásában akár munkád során, akár magánemberként?

Annak ellenére, hogy rendszeresen elszállítjuk a hulladékot és tisztán tartjuk a szelektív szigeteket, sokszor lehangoló körbenézni az utcákon és a tereken. Ugyanolyan szennyezettek, bármerre sétálok, elszórt szemetet látok, sokszor a kukák környékén több a hulladék, mint magában a kukában. Ez elgondolkodtató.

Hulladékgazdálkodás retro

Tegye fel a kezét, aki dolgozott vele

Több kollégának is felcsillant a szeme, amikor ez a klasszikus darab néhány hete elő-került a szekrény mélyéről.

Jó pár kollégánkat szolgálta hűségesen ez az old-school számológép, legutóbb a soproni ügyfélszolgálati irodában dolgozók használták. Előtte megfordult korábbi üzletünkben, a gazdasági osztályon és ki tudja még hány helyen. Arra már senki nem emlékezett, hogy mikor került cégünkhöz, azt viszont biztosan meg tudták mondani, hogy 2014-ben még használtuk, pedig már akkor is akadtak jóval modernebb számológépek. Jól bírta a strapát, a mai napig működik, teszteltük!

Mentett érték és kedves emlék a múlból

Kukán túl

Jövő nyáron indulhat az országos hulladék koncesszió

Június elején jelentette be egy interjúban a Technológiai és Ipari Miniszter, Palkovics László, hogy hamarosan elindul az országos hulladékkoncesszió. Azóta egyre több és pontosabb információ lát folyamatosan napvilágot.

2023. július 1-jétől a nyertes pályázó felel majd a teljes települési szilárdhulladék-gazdálkodási szolgáltatások megszervezéséért és biztosításáért. A cél az, hogy a háztartási hulladék 65 százaléka újrahasznosuljon. A Technológiai és Ipari Miniszter bízik benne, hogy a hulladékgazdálkodás rendszerét egyúttal átláthatóbbá is teszi a koncesszió.

A 35 évre szóló koncessziós pályázaton eddig egyetlen indulóról tudni, ez pedig a MOL, amely évente közel 5 millió tonna hulladék begyűjtéséért és kezeléséért felel majd. A hírek szerint a koncesszió első harmadában 50 milliárd forint feletti beruházásra vállal kötelezettséget az energiaszolgáltató cég. Ezen felül az első öt évben az NHKV és az NHSZ megvásárlása mellett egy olyan létesítmény megépítésére is kötelezettséget vállal, amely éves szinten több mint 100 ezer tonna szilárdhulladék energetikai hasznosítására alkalmas.

A MOL stratégiájában eddig is nagy hangsúlyt kapott az újrahasznosítás, kimondott céljuk, hogy a körforgásos gazdaság vezető szereplőjévé lépjenek elő a régióban. Ennek érdekében 2030-ra minden második dollárt fenntartható projektekre terveznek költeni. A következő 5 évben pedig nagyjából 1 milliárd dollár értékben fektetnek be a körforgásos gazdaság fejlődését támogató projektekbe.

A tervek és célok tehát ismertek, a hazai sajtó egybehangzó véleménye szerint az sem kétséges, hogy a MOL nyeri el a koncesszor szerepét. Világi Oszkár, a MOL-csoport vezérigazgató helyettese kiemelte, hogy sok éves tapasztalatuk van az újrahasznosításban, most ezt a tudást szeretnék kiterjeszteni a hulladékgazdálkodásra.

A MOL és a hulladék szavak hallatán mindenkinek a használt sütőolaj visszagyűjtése ugrik be, pedig ennél jóval nagyobb és sokrétűbb hulladékos infrastruktúrával rendelkezik a cég.

A MOL hulladékos tapasztalatai

A MOL közleményéből kiderül, hogy komoly hulladékos kapacitással és tapasztalattal bírnak. Ezek közül a teljesség igénye nélkül a legfontosabbak:

- az évi 100–120 ezer tonna saját hulladék feldolgozása mellett jelentős mennyiségű külső hulladék kezelésére képesek,
- évente közel 500 ezer gumiabroncsot hasznosítanak újra,
- a kutakon begyűjtött fáradt olajból az elmúlt tíz évben 240 ezer tonna építőipari bitumen-alapanyag készült és 3 millió liter használt sütőolaj hasznosult bioüzemanyag gyártásakor,
- két modern veszélyeshulladék-feldolgozó üzemet és két hulladéklerakót üzemeltetnek. 2016 és 2030 között 4,5 milliárd dollárt fordítanak vegyipari tevékenységének fejlesztésére,
- felvásárolták a ReMat Zrt-t, hazánk piacvezető műanyag újrahasznosító vállalatát,
- tulajdonrészt vásároltak hulladékgazdálkodási cégekben és stratégiai megállapodást kötöttek az ágazat több vállalatával.

Fenntartható jövő

Bemutatták a világ első klímaváltozás-biztos városának terveit

A futurisztikus települést Dél-Koreában tervezik megépíteni, az óceánon lebeg majd és együtt emelkedik a tengerszinttel. Emellett teljesen zero waste rendszerben működik és autók helyett kerékpárral vagy gyalog közlekednek a lakosai. A jövő a szemünk előtt épül!

A várost egy speciális, biorock nevű technológiával vonják be, ami erősebb, mint a beton, ennek ellenére úszik a víz felszínén. Ez az egyetlen tengeri építőanyag, amely képes növekedni, gyógyítani magát, és az idők folyamán csak erősebbé válik. Legfeljebb 5 emelet magas épületeket húznak fel olyan habkönnyű anyagokból, mint az épületfa vagy a bambusz.

A futurisztikus város különálló, úszó panelekből épül fel, amelyek egymással és a szárazfölddel is összeköttetésben állnak.

A várost teljes mértékben fenntarthatóra tervezik, a szükséges energiát 100 százalékban az óceánon lebegő és a tetőkre helyezett napelemek segítségével állítják elő. Körforgásos rendszerek biztosítanák a vízellátást, a saját élelmiszerellátást és a zéró kibocsátású energiát. A jövő települése mindezek mellett természetesen hulladékmentes lesz, a szemetet energiává, mezőgazdasági nyersanyaggá és újrahasznosított, másodlagos nyersanyagokká alakítják.

A bemutatott prototípus 12 ezer embernek ad majd otthont a kezdetekben, később azonban 100 ezer főre bővíthető a kapacitása. Az infrastruktúra tervezése során nem számoltak autókkal, a lakosok gyalogosan vagy kerékpárral tudnak közlekedni. A várost az ígéretek szerint mindössze két év alatt fel tudják építeni, ha pedig minden az előzetes tervek és ígéretek szerint történik majd, akkor hatalmas áttörést jelenthet a fenntartható jövőért folytatott küzdelemben.

Kukán innen

Komoly védelmi rendszer óvja a hulladéklerakó talaját

A lerakóban elhelyezett hulladékból környezetre káros anyagok oldódnak ki, amelyek szigetelés hiányában a talajba és a vizekbe kerülnének. Emiatt szigorú környezetvédelmi előírások sorát kell betartani a depónia kialakítása és üzemeltetése során.

A lerakó kialakításának első lépése egy vízzáró HDPE (nagy sűrűségű polietilén) fólia lefektetése, illetve a környezetszennyező csurgalékvizet biztonságos helyre elvezető csőrendszer kialakítása. A szabályok a szigetelés épségének és a talaj állapotának felügyeletét is megkövetelik, a szükséges mérésekhez ezért külön monitoring rendszer kerül kiépítésre a depóniák körül.

Előbbit a fólia alá telepített szenzorokból kinyert adatok vizsgálatával tudjuk ellenőrizni, amelyekből a szivárgások helye is meghatározható. A lerakó körüli megfigyelőkutakból kinyert vízmintát negyedévente részletes vizsgálatnak vetik alá, amely során többek közt a kémhatást, a vezetőképességet és a vízkémiai összetételt is elemzik, értékelik.

A soproni hulladéklerakó már az utógondozás szakaszában jár.

A lerakó mellett egy meteorológiai állomás is helyett kapott, amely a csapadékra, hőmérsékletre, szélirányra, szélerősségre és páratartalomra vonatkozó adatokat óránként rögzíti. A depónia magasságát is nyomon követjük, Sopronban például 25 mérési pontot alakítottunk ki. A különböző mérésekből és a minták vizsgálatából származó eredményeket évente az illetékes hatóság rendelkezésére kell bocsájtani.

Fenntartható jövő

Bútormentő ötletek az IKEA-tól

Az IKEA tippjeivel nemcsak megmentheted, újjá is varázsolhatod kedvenc bútoraidat.

Az IKEA régóta ismert arról, hogy kicsomagolt és bemutató bútorokat, valamint visszavásárolt, jó minőségű termékeket értékesít Circular Hub részlegén. Mostantól abban is segítenek, hogy otthon, saját kezűleg adhass második esélyt kedvenc bútoraidnak.

Már az IKEA magyar nyelvű honlapján is megtalálod a "Bútormentő ötletek" menüt, ahol egyfelől részletes tájékoztatást kapsz arról, hogyan működik a használt termékek visszavásárlása. Másfelől számos olyan kreatív ötletet találsz, amivel nemcsak megjavíthatod, hanem ki is csinosíthatod régi bútoraidat, ahelyett, hogy megválnál tőlük. A látványos projektekhez útmutatókat és videókat is készített a svéd bútorgyártó cég, amelyek lépésről lépésre végigvezetnek a folyamaton. Bár nemrégiben indították el a kezdeményezést, már most jó néhány projekt közül válogathatsz. Az olyan alapvető darabok mellett, mint az asztal, a szekrény és a komód, néhány kiegészítő felturbózásához is találsz tippeket. Reméljük, a jövőben még több látványos ötlettel állnak elő.

Fenntartható jövő

Az EU új stratégiája szigorú szabályokkal zöldítené ki a textil- és divatipart

Ahogyan „Ruháink valódi ára” című cikkünkben is olvashatod vállalati lapunk ötödik oldalán, a divatipar okozta környezetszennyezés olyan méreteket öltött, hogy arra azonnali választ kell adniuk a döntéshozóknak. Az Európai Unió tavasszal új stratégiát hirdetett a ruhaipar kizöldítésére, az első komolyabb szigorításokat az év végéig már be is vezetnék.

A tagállamokban összesen 160 ezer cég működik a textil- és ruházati szektorban, amelyek több mint másfél millió embert foglalkoztatnak. Az EU átgondolt, ésszerű lépésekkel tervezi megújítani a gazdaságilag igen jelentős ágazatot, hogy az a szigorú szabályozások ellenére is versenyképes maradhasson. Kibúvókra és kifogásokra azonban nincs lehetőség, a döntéshozók komoly szigorításokkal, és kötelező érvényű szabályokkal terveznek, amelyek bevezetéséhez határidőt is rendelnek.

Az európai textil- és divatipart fenntarthatóbbá alakító stratégia egyik legfontosabb törekvése, hogy 2030-ra minden, az EU piacán értékesíteni kívánt textilipari termék tartósabb és újrafelhasználható legyen. A tervek szerint nagyrészt újrahasznosított alapanyagokból kell készülniük, veszélyes anyagoktól mentesen. Ezen felül jobb minőségű termékeket kell előállítani, amelyek hosszú időn át alkalmasak viselésre. A jobb minőség nem jelent feltétlenül luxust, a környezetbarát termékeknek megfizethetőnek kell maradniuk.

Fontos cél továbbá a textilhulladék jelentős csökkentése, ezzel párhuzamosan pedig a ruhák elégetésének és megsemmisítésének megakadályozása. Ehhez az újrafelhasználás lehetőségeit bővíteni kell, akár használt ruhák újbóli értékesítéséről, akár azok javításáról, átalakításáról, feldolgozásáról van szó. Ezek a szabályok nem állnak meg az Európai Unió határainál, minden olyan termékre vonatkozni fognak, amelyet az EU piacára akarnak behozni, függetlenül attól, melyik országban gyártották, honnan importálták.

A környezettudatos vásárlói döntéseket digitális termékútlevél bevezetésével segítené az új stratégia. Ezekben minden információ rendelkezésre áll majd az újrahasznosításhoz, a javításhoz. Ezen felül cél, hogy a fogyasztók hiteles információkhoz jussanak arról, milyen környezeti hatásai vannak az adott ruha legyártásának.

Drasztikusan csökkenteni kell a textilhulladék mennyiségét, ennek érdekében mi, fogyasztók is sokat tehetünk felelős döntésekkel.

Kukán túl

Ruhánk valódi ára, avagy a környezetszennyező divatipar számokban

A divatipar a világ harmadik legnagyobb környezetszennyezője. A túltermelés és a pazarlás elképesztő méreteket ölt, miközben az egyik legértékesebb természeti kincsünket, az édesvizet lényegében kizsákmányolja az ágazat.

Gondoltad volna, hogy egyetlen pamut póló előállításához 2 700 liter vizet használnak fel? Az éves szinten 80 millió köbméter vizet elfogyasztó globális ruhaipar, a világ szennyvíz kibocsátástának 20 százalékáért felelős. Emellett évente átlagosan 500 ezer tonnányi mikroműanyag kerül az óceánokba a ruhagyártás következtében. Az ágazat a levegő szennyezéséből is alaposan kiveszi a részét, a légkörbe jutó üvegházhatású gázok 10 százaléka a divatiparhoz köthető. Egyetlen fehér ing előállítása során például annyi szén-dioxid keletkezik, mintha 56 kilométert autóznál. Az energiaigényes gyártási folyamatok során 8 000 különböző vegyszerrel dolgoznak, amelyek egy része szintén káros a környezetre. 1 kg ruhaneműelkészítéséhez átlagosan közel fél kg vegyszer szükséges.

Mindezek ellenére nem lassítunk, a túltermelés és a pazarlás a fast fashion jelenség egyik legégetőbb problémája. Mára átlagosan 60 százalékkal több ruhát vásárolunk, mint másfél évtizeddel ezelőtt.

A textilhulladék elégetése mellett súlyos probléma, hogy a természetbe, főként a sivatagokba több százezer tonna használt ruha kerül évente.

Ezeket ráadásul jelentősen rövidebb ideig hordjuk, ruháink „használati ideje" ugyanezen idő alatt 36 százalékkal csökkent. Szintén aggasztó, hogy a világszerte legyártott ruháknak közel egyharmada sosem kerül értékesítésre. A gyártók sok esetben elégetik a nyakukon maradt darabokat.

Egy kutatás szerint az emberek fele anélkül dobja kukába megunt ruháit, hogy alternatív megoldást keresne. Világszerte a ruhák 80 százaléka a lerakókban végzi hulladékként, éves szinten 94 millió tonna textilhulladékot termelünk. A jelenlegi tendenciák szerint az évtized végére ez a szám 148 millió tonnára emelkedhet. Ez annak fényében különösen nagy probléma, hogy a ruhák jó része nem alkalmas anyagában történő újrahasznosításra. Sőt, a műanyagtartalmuk miatt igen nehezen bomlanak le. A ruhaneműknek csupán a 12 százaléka hasznosul újra, főként szigetelések, tisztítókendők és bútorok kitöltő anyagainak gyártásához használják őket, csak 1 százalékot hasznosítanak új ruhák előállításához.

Ahhoz, hogy a ruhaipar kizöldüljön, a gyártók és a vásárlók részéről is tudatosabb hozzáállásra, felelősebb döntésekre van szükség. A körforgásos rendszerekre való átállás mellett a termékek élettartamának jelentős növelése kulcsfontosságú. Ha valami elszakadt, azt próbáld megmenteni, akár saját kezűleg, akár egy varroda segítségével. Az egy szezonos, olcsó darabok helyett válassz jó minőségű ruhákat, amelyeket hosszú éveken át tudsz hordani. Ha pedig meguntad őket, akkor a jó állapotú, megkímélt darabokat add tovább vagy adományozd el. A megkopott, elvásott ruhákat fogd be munkásruhának vagy varrj belőlük például terítőt, ruhazsebkendőt, párnahuzatot, kisebb méretű szőnyeget.

Turkálóba járni ma már újra menő, a környezettudatos vásárlás az igazán divatos! Ha okosan és felelősen vásárolsz, akkor a környezettudatosságról és ruhatárad rendszeres megújításáról sem kell lemondanod. Vásárolj second hand darabokat, ha pedig elég kreatív vagy, alakítsd át megunt ruháidat! Ma már rengeteg blogot találsz az interneten, ahol remek ötletek, hasznos tippek és útmutatók várnak.

Zöld otthon

Tényleg környezetbarát a biológiailag lebomló műanyag?

Az egyszer használatos műanyag poharak és tányérok hatalmas mennyiségben fogynak nyáron. Szerencsére a fesztiválok, strandolások és kertipartik közkedvelt kellékei ma már kaphatók környezetbarát, biológiailag lebomló változatban. Vagy mégsem annyira zöldek ezek az újfajta, növényi alapú műanyagok, mint ahogyan az elsőre hangzik?

A biológiailag lebomló műanyag csak speciális körülmények között bontható le. Ehhez mikroorganizmusokra, gombákra és algákra van szükség, sokszor ezeken felül az UV-fény és az 50-60 °C körül hőmérséklet is elengedhetetlen. Ha nem a szelektív gyűjtőbe dobjuk ezeket a műanyagokat és nem kerülnek újrahasznosításra, akkor a lerakóban végzik, ahol évtizedeken vagy évszázadokon át bomlanak majd, végül örökre velünk maradnak mikroműanyagok formájában.

Bár a biológiailag lebomló műanyagok kukorica- vagy burgonyakeményítőből készülnek, különböző vegyipari műveletek sora szükséges ahhoz, hogy műanyaggá alakítsák őket. A végeredménynek így lényegében már semmi köze az egyébként tényleg szépen lebomló növényekhez. A nem megfelelő körülmények között pedig éppúgy szennyezik a környezetet, mint a hagyományos műanyag termékek.

A kertipartikra teljesen fölösleges egyszer használatos termékeket vásárolni. Ha nem akarod kockáztatni a család kedvenc étkészletét, akkor nevezd ki erre a célra a régebbi, kevésbé féltett poharakat és tányérokat. Így új funkciót adhatsz nekik ahelyett, hogy kidobnád őket. A túrázáshoz és a strandoláshoz is válaszd a zöld megoldásokat, vegyél egy újratölthető kulacsot vagy palackot a család minden tagjának. A tányérok esetében az eldobható kategóriában a műanyag helyett válaszd inkább a fenntartható erdőgazdálkodásból származó és újrahasznosított és újrahasznosítható papír termékeket. A műanyag evőeszközöket is nyugodtan elfelejtheted, a bambusz kések és villák fenntartható alternatívát jelentenek.

Egy jól sikerült kertiparti végén sokszor majdnem annyi műanyagot dobunk ki, mint máskor egy egész hét alatt.

A jogász válaszol | szerző: Dr. Katona Ibolya

Hogyan számolják ki az éves szabadság keretemet és ennek mekkora részéről dönthetek?

A nyár beköszöntével kezdenek igazán fogyni a szabadságok, ilyenkor jó pár kifejezetten aktuális és néhány általánosabb érvényű kérdés fel is merül a témával kapcsolatban. Ezért össze is gyűjtöttük a leggyakrabban feltett kérdésekre a válaszokat és a legfontosabb tudnivalókat a szabadságról.

A Munka Törvénykönyve szerint a munkavállalónak a munkában töltött idő alapján minden naptári évben szabadság jár, amely alap- és pótszabadságból áll. Az alapszabadság mértéke húsz munkanap.

Az életkor alapján járó pótszabadság mértéke

A munkavállalónak
- huszonötödik életévétől egy,
- huszonnyolcadik életévétől kettő,
- harmincegyedik életévétől három,
- harmincharmadik életévétől négy,
- harmincötödik életévétől öt,
- harminchetedik életévétől hat,
- harminckilencedik életévétől hét,
- negyvenegyedik életévétől nyolc,
- negyvenharmadik életévétől kilenc,
- negyvenötödik életévétől tíz

munkanap pótszabadság jár.

A munkavállaló mindig abban az évben válik először jogosulttá az életkorhoz kötött pótszabadságra, amelyik évben a fent megadott életkort betölti.

Vannak olyan esetek, amikor további pótszabadság is megilleti a dolgozót, ilyen például a 16 éven aluli gyermeket nevelő szülőt megillető pótszabadság. Az adott gyermek után először a születésének évében, utoljára pedig abban az évben jár szabadság, amikor a 16. életévét betölti. Vagyis például, ha valakinek az első gyermeke decemberben születik, teljes két munkanap pótszabadságra lesz jogosult arra az évre. Illetve, ha a gyermek a 16. születésnapján januárban ünnepli, akkor is még jár arra az évre a teljes két munkanap.

A szabadságot - a munkavállaló előzetes meghallgatása után - a munkáltató adja ki. A munkaviszony első három hónapját kivéve a munkavállaló jogosult arra, hogy 7 munkanap szabadságot kérésének megfelelően legfeljebb két részletben adjon ki a munkáltató, év közben kezdődő munkaviszony esetén pedig ennek az arányos részét.

A szabadság kiadásának időpontját a munkavállalóval legkésőbb a szabadság kezdete előtt 15 nappal közölni kell és a munkavállalónak is ezt a határidőt kell megtartania a rendelkezési körébe tartozó hét munkanap szabadságot érintően.

A munkavállaló részére, ha munkaviszonya év közben kezdődött vagy szűnt meg, alapvetően a szabadság időarányos része jár, a fél napot elérő töredéknap egész munkanapnak számít. Munkahely váltás esetén, az új munkahelyen ugyancsak a szabadság időarányos része adható ki. Vagyis a szabadság mértéke nem az adott munkahelyre, hanem az adott naptári évre vonatkozik, függetlenül attól, hogy egy éven belül hányszor vált munkahelyet a munkavállaló.

A szabadságot pénzben megváltani csak a munkaviszony megszűnésekor lehet – feltéve, ha addig a munkáltató az arányos szabadságot nem adta ki. Ilyen esetben a ki nem adott szabadságot a munkavállaló részére – távolléti díjával számítva – meg kell váltani, azaz a munkáltató a ki nem adott szabadságnapokra járó távolléti díjat fizeti meg a munkavállalónak. A munkáltató, ha a jogviszony megszűnése hiányában, a tárgyév utolsó napján állapítja meg, hogy a munkavállaló kevesebb szabadságot vehetett igénybe, a ki nem adott szabadságot nem válthatja meg, azt természetben köteles kiadni.

Kukán innen

Az ezer szálat mozgató létesítményüzemeltetési csoportvezető

A létesítmények üzemeltetése cégünk egyik legösszetettebb és legváltozatosabb munkaköre. Számtalan részletre kell odafigyelni, miközben váratlan események is akadnak bőven. Egy biztos, ebben a munkakörben tényleg nincs két egyforma nap.

Az infrastruktúra zavartalan működését biztosítják például az olyan rutinszerű, rendszeres feladatok, mint a karbantartások koordinálása, a monitoring rendszerek üzemeltetése, a kártevő irtás biztosítása és a létesítmények, berendezések energiafogyasztásának felügyelete. De a felettes szervek ellenőrzéseire való felkészülés, illetve az irányukba történő adatszolgáltatás és a további partnerekkel történő kapcsolattartás is a rendszeres teendők közé tartoznak. Ha mindez nem lenne elegendő, akkor a mérőeszközök, a hídmérlegek és az infrastruktúra további fontos elemeinek időszakos javítása és hitelesítése is a létesítményüzemeltetési csoportvezető, Kerese András irányításával történik.

A tervezhető folyamatok mellett számtalan váratlan helyzettel kell megbirkóznia a terület vezetőjének. Van, hogy csak egy háló eltávolításában kérik a segítségét, máskor az átrakó dokkolójánál van szükség a szakértelmére. Nemrégiben a beléptető ablakainak lefóliázását szervezte meg, előtte pedig darázscsapdákat telepített a válogatócsarnokba.

Létesítményüzemeltetési csoportvezetőnk elmondása szerint a legnagyobb kihívást a folyamatosan változó feladatkör jelenti, sokszor naponta több alkalommal is át kell ütemeznie a tervezett feladatok sorrendjét. Munkája komoly felelősséggel jár, amely egyszerre jelent kihívást és jóleső érzést. Ahogyan az is, hogy folyamatosan tehet kisebb-nagyobb lépéseket azért, hogy kollégáink munkakörülményeit és komfortérzetét javítsa.

Az egyes folyamatok közt viszont muszáj meghatározni a prioritásokat, hogy az egyes kéréseket a lehető legprecízebben teljesíthesse. Ehhez a jó szervezőkészség mellett egy nagy adag rugalmasságra és strapabírásra is szükség van. És persze az sem hátrány, hogy gyorsan megtalálja a közös nyelvet bárkivel. Munkája során ugyanis a legkülönfélébb szervezeti egységek kollégái mellett a felügyeleti szervek és külső partnerek munkatársaival, illetve számos külső szakemberrel dolgozik együtt. Üzemeltetési csoportvezetőnk ebben a kihívásban is meglátja a szépet és a lehetőséget, ugyanis a különböző területek szakembereitől igyikszik mindig tanulni valamit, amit a saját munkája során is kamatoztathat.

Kerese András, létesítményüzemeltetési csoportvezetőnek rengeteg dolgot kell fejben tartania. Ennek ellenére, szinte bármit kérdezel tőle, gondolkodás nélkül rávágja a jó választ, legyen szó a soproni lerakó területéről vagy a sárvári kerítés magasságáról.

9 könnyedén betartható tanács a hulladékmentes nyaraláshoz

Ha besimítottál néhány többször használatos bevásárlószatyrot a bőrönd aljára, akkor pörgesd át gyorsan ezt a listát is! A hulladékmentes nyaraláshoz ugyanis mindkettőre szükséged lesz.

1. Mindig legyen nálad saját kulacsod
Töltsd újra a kulacsodat egy jó házi készítésű limonádéval. Egészségesebb, gazdaságosabb és fenntarthatóbb, mint folyton PET-palackos üdítőket vásárolni a nagy hőségben úton útfélen.

2. Csomagold mosható szalvétába az útravalót
A hosszabb utakra és a strandra is csomagolsz néhány szendvicset? A mosható, természetes anyagokból készült kendők az alufólia és a papírszalvéta zöld alternatívái.

A kikapcsolódás és a környezettudatosság nem zárja ki egymást. Ha pár apróságra odafigyelsz, már jóval kevesebb hulladékot termelsz.

3. Használj természetes tisztítószereket
Az érkezés után neked is rögtön az első dolgod egy gyors fertőtlenítés? Készítsd el a tisztítószereket házilag, természetes összetevőkből! Ami nem fogyott el, azt hagyd ott a következő vendégnek, hogy semmi ne vesszen kárba.

4. Vásárolj helyi termelőktől csomagolásmentesen
Kóstold meg a helyi különlegességeket! Vásárolj friss gyümölcsöket, zöldségeket és pékárukat, ezzel a hulladékot és a karbonlábnyomodat is csökkented.

5. Élvezd ki, hogy nyaralsz, fogyassz helyben
Fogyaszd el fagyidat, reggelidet vagy kávédat helyben és gyönyörködj a környezetben. Szánj magadra negyedórát és még felesleges hulladékot sem termelsz az elviteles csomagolásokkal.

6. Mondj nemet az egyszer használatos, eldobható dolgokra
Válaszd a fém vagy bambusz szívószálakat a műanyag helyett. Mondj nemet a papírtálcákra, papírpoharakra és a műanyag, eldobható evőeszközökre is.

7. Ismerd meg a helyi szelektíves lehetőségeket
Már az első napon térképezd fel a környék szelektív gyűjtőit és a vonatkozó szabályokat. Vásárolj olyan termékeket, amelyek csomagolása újrahasznosítható.

8. Vásárolj hosszú élettartamú termékeket
Otthon felejtetted a fürdőnadrágot? Megromlott az erkélyen felejtett naptej? Már az első nap kilyukadt a gumimatrac? Ne a nyaralás végén könnyű szívvel kidobható alternatívát keresd, hanem az olyan termékeket, amelyeket hazavihetsz és a következő nyáron is jól jönnek majd.

9. Tájékozódj online, papírmentesen
Nem is gondolná az ember, hogy mennyi fölösleges papírhulladékot termel a nyaralás alatt. Katalógusok, térképek, programfüzetek, belépőjegyek... Mind megy a kukába néhány óra után. Szerencsére a neten szinte mindent megtalálsz és megvehetsz.

Bevált hulladékcsökkentő tippek a zero waste utazás mestereitől

Dóra és Edvárd szinte körbeutazták a világot, 50 országot érintő túrájuk során rengeteget tanultak. Ők már simán lehoznak egy 10 napos nyaralást 45 gramm hulladékkal. Talpalatnyi történetek című blogjukon rengeteg hasznos hulladékcsökkentő tanáccsal, értékes gondolattal és élménnyel találkozhatsz, nem csak az utazás témakörében.

Ezeket a tanúsítványokat keresd, ha fenntartható szálláshelyen nyaralnál

Környezetbarát szállást keresel a nyárra, de már fogalmad sincs, hogy melyik szlogent vagy plecsnit veheted komolyan? Összegyűjtöttük a régóta legmegbízhatóbbnak és leghitelesebbnek tartott minősítéseket, amelyek láttán már foglalhatod is a szobát.

Az egyes tanúsítványok odaítélésekor természetesen eltérő szempontokat vehetnek figyelembe a döntéshozók. Akadnak olyan minősítések, ahol kilencven kritériumnak kell megfelelni, míg máshol már elég „csupán" 40 feltételt teljesíteni. Abban azonban biztos lehetsz, hogy az itt felsorolt minősítéseket csak azok a szálláshelyek kaphatják meg, akik a legszigorúbb kritériumoknak is megfeleltek a fenntarthatósági szempontok széles skáláján. Így az energiafelhasználás, a hulladékkezelés és az erőforrásokkal való takarékosság szempontjából is a legzöldebbek közé tartoznak.

Szinte biztos, hogy a legkedveltebb úticélok szálláshelyei közt jó néhányat találsz majd a népszerű és megbízható tanúsítványok valamelyikével.

Kukán innen

Ismerd meg közelebbről az átrakó állomásokat

Munkánk során számos gépet, eszközt, rendszert használunk a hulladék kezeléséhez. Ezekről kevés szó esik, és sokan még kevesebbet tudunk a működésükről. Pedig érdekes művelet akad bőven, ezek közül az egyik látványos példa a hulladék átrakása.

Járműveink egy megemelt rámpáról ürítik a garatba az autónként több tonnányi hulladékot. A garatot védő szélfogóval megelőzhető a hulladék szétszóródása. A szerkezet profilacélból és acéllemezből készült, a célja, hogy a bekerülő hulladékot a tömörítő felé terelje acélsínek segítségével. Bár a hulladék préselése már a járművekben megkezdődik, az átrakóban még nagyobb tömörítési arány érhető el. A soproni présgép például 1:5 tömörítési aránnyal dolgozik, vagyis a hulladékot a kidobás előtti, "eredeti" méreténél ötször kisebbre nyomja össze.

A tömörített hulladék 30 köbméteres konténerekbe kerül, amelyek egyenként három-négy kukásautó által összegyűjtött mennyiség szállítására alkalmasak. A tartályokat egy sínpáron guruló kocsisor mozgatja, majd egy hidraulikus dokkoló-rendszer illeszti rá az átrakó kimenetére. A konténereket egyébként egy beépített elektronikai rendszer mozgatja és helyezi pozícióba a dokkolás során.

Több átrakó állomás is működik cégünk szolgáltatási területén, ezek Celldömölkön, Fertőendréden és Sopronban találhatók. Utóbbin fut át a legnagyobb mennyiségű hulladék, havonta átlagosan 19 ezer tonna.

A konténerek alján kerekek találhatók, így a szállításukhoz használt járművek segítségével a földön is könnyedén mozgathatók és cserélhetők.

Zöld otthon

Így készíthetsz tökéletes komposztot saját kertedben

A komposzt javítja a talaj minőségét és plusz tápanyaggal látja el a növényeket, így szinte ingyen és környezetbarát módon táplálhatod kertedet. A házi készítésű műtrágya azonban akkor lesz igazán jó minőségű, ha néhány részletre odafigyelsz.

A ládát megépítheted akár használt falécekből, de arra figyelj oda, hogy az alja nyitott legyen és az oldalfalakon is legyenek rések, hiszen a folyamat csak oxigén jelenlétében megy végbe. A szellőzés mellett fontos, hogy a komposztot könnyen átjárják a hasznos rovarok és földigiliszták, ez ugyanis felgyorsítja a bomlást. Tedd a ládát kerted árnyékos részére, ahol csak szórt fény éri, távol az olyan mélyedésektől, ahol felgyűlhet az esővíz. A jó komposzt lényege ugyanis, hogy ne kapjon se túl sok, se túl kevés nedvességet. Nyáron a legnagyobb hőségben, ha teljesen kiszárad, nedvesítsd be egy kicsit. Az eső viszont könnyedén kimossa a tápanyagot a komposztból, ezért a láda mindenképpen legyen fedett.

A komposztáló aljára tegyél néhány fadarabot, ez elősegíti a szellőzést. A ládába kerülő hulladékot vágd kisebb darabokra, hiszen így nagyobb felületen érintkezik a levegővel. És persze időnként forgasd át, keverd össze, ez szintén felgyorsítja a bomlást.

A komposztáló nem szemetesláda!

Az oda nem illő dolgok lassítják, vagy teljesen tönkreteszik a bomlási folyamatot. A gyümölcsök maradékai, a tojáshéj és a kávézacc viszont felpörgeti a komposztálást. Hogy mit szabad és mit nem szabad a ládába dobni, arról a Humusz Szövetség készített egy jól átlátható gyűjtést, hasznos magyarázatokkal. Az ebben található praktikák betartásával akár 3-6 hónappal gyorsabban elkészül a jó minőségű komposzt.

Zöld otthon

Előzd meg környezetbarát trükkökkel a darázs inváziót

Aktívan kiveszik részüket a növények beporzásából, pusztítják a kártevő és betegséghordozó rovarokat, de sajnos csípnek is. Akármilyen hasznosak a darazsak, senki nem szeretné, ha ellepnék a kertet vagy a házat. Szerencsére rovarirtó szerek használata nélkül is megelőzheted a darázs inváziót.

Tavasszal a nőstények elkezdik keresni az ideális helyszínt a letelepedéshez, ehhez pedig minden szabad kis rést végigkutatnak. A megelőzés első lépése a repedések eltüntetése a potenciális fészekrakó helyek környékén. A darazsak táplálékforrás közelébe építik a kast, ezért először a virágokhoz legközelebbi réseket tüntesd el a falakon, a kerítésen és a postaládán. Mivel a darazsak mindenevők, fontos, hogy a kutya- és macskatápot se hagyd szabadon, illetve gondoskodj a kukád tisztán tartásáról, hiszen ennek szaga is vonzó a rovarok számára.

Szintén hatékony eszköz egy hamis fészek vagy egy darázsriasztó kas kihelyezése. A darazsak soha nem telepszenek idegen kolónia közelébe, így amikor idegen fészket észlelnek, inkább visszafordulnak. A kamu fészkek nem tartalmaznak vegyszert, nem termelnek hulladékot és közben a darazsak sem sérülnek.

Vannak olyan növények, amelyek illatát a darazsak nem képesek elviselni. A leghatékonyabb természetes darázsriasztók közé tartoznak a különböző mentafajták, a kakukkfű, a citronella, az eukaliptusz és a fehér üröm. Dupla haszon, néhány növénnyel még a kertet is szebbé varázsolhatod!

Kertünk bosszantó, de igen hasznos véndégeivel bánjunk felelősen!

Fenntartható jövő

Legyünk zöldek, együnk zölden

Együnk kevesebb húst és vásároljunk helyi termelőktől. Nagyjából ezeket a tanácsokat kapjuk mindenhol, ha azt kutatjuk, hogyan ehetnénk egy kicsit fenntarthatóbb módon. Pedig akad még néhány dolog, amire érdemes odafigyelni.

Na jó, beszéljünk egy kicsit a klasszikus példákról is, mert tényleg fontosak. Az állattenyésztés globális szinten az üvegházhatású gázok 14,5 százalékáért felel, ez megegyezik a közlekedési szektor kibocsátásával. A legkárosabb hatás a kilélegzett metán miatt a szarvasmarháknak tudható be, a szárnyasok fogyasztásával járó környezetterhelés ennek a töredéke. Az állati eredetű termékek közül egyébként a tej és a tojás ökológiai lábnyoma is kimagasló.

Egyértelmű, hogy a messziről érkező, egzotikus ételek karbonlábnyoma össze sem hasonlítható a szomszéd faluból vásárolt termelői finomságokkal. Már eleve a szállítás során temérdek üzemanyag fogy, de a hűtés, tartósítás és további eljárások sem kedveznek a klímavédelem ügyének. Mindezek után hangsúlyoznunk sem kell a szezonális, természetes úton termő zöldségek és gyümölcsök előnyeit, az üvegházakban, mesterséges körülmények közt termelt társaikkal szemben.

Még zöldebb lesz az étrended, ha bio és organikus termékeket fogyasztasz. Ezek előállítása értelemszerűen természetes úton történik, ami rengeteg vegyszertől, növekedési hormontól, antibiotikumtól, szintetikus anyagtól kíméli meg a környezetet. Megéri odafigyelni a szénhidrátokra is. Válassz tápláló, laktató élelmiszereket, így az étkezések száma és az elfogyasztott mennyiség is csökken, az étrended minősége viszont jelentősen javul. Ez a környezet mellett az egészségedre is kedvező hatással lesz majd.

A túlfogyasztás és pazarlás a táplálkozás során is óriási probléma, az Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Világszervezet kimutatásai alapján a megtermelt élelmiszereknek az egyharmada a kukában végzi világszerte. A Nébih statisztikái szerint egy magyar háztartás átlagosan 65 kg élelmiszerhulladékot dob ki évente, amely egy kis odafigyeléssel könnyedén a felére csökkenhetne. A heti menü megtervezése, a bevásárlólista megírása nem kerül komolyabb erőfeszítésbe, bolygónk viszont igen hálás lesz érte.

A fenntartható étrend kapcsán muszáj szót ejteni a tudatos vásárlásról is. Az egyértelmű, hogy a nejlontáskák ideje lejárt, még akkor is, ha lebomló anyagból készülnek. A kezelésükhöz ugyanis többnyire speciális körülmények szükségesek, így jó részük soha nem kerül lebontásra. Sokkal zöldebb megoldás egy mosható, többször használatos szatyor, amelyből kisebb méretben a zöldségeknek és a gyümölcsöknek is beszerezhetsz párat, ha nem szeretnéd őket csomagolás nélkül a kosárba rakni. Az előre csomagolt termékek esetében pedig válaszd az újrahasznosított és újrahasznosítható anyagból készült csomagolásokat.

Az ételhulladék több mint 40 százaléka a háztartásokban keletkezik. Ezzel párhuzamosan csomagolási hulladékot is termelünk.

Kukán innen

Hulladékból energiát STKH módra

A hulladékból többféleképpen nyerhető ki hő- és villamos energia, ezek közül a legismertebb eljárás az égetés. A depóniagázról kevesebb szó esik, pedig egészen a közelmúltig cégünk is hasznosította.

A soproni lerakóból elvezetett depóniagázt villamos- és hőenergiává alakítottuk, és hosszú éveken át hasznosítottuk.

Depóniagáz a kommunális hulladék bomlása során keletkezik, magas metán-tartalma miatt jól hasznosítható gázmotorokban és gázkazánokban. A kompresszorokkal kinyert gázt egy vízleválasztó rendszer vízteleníti, ezután egy szelepekkel zárható gyűjtővezetékbe kerül. Majd jön a szűrőház, ahol a foszfor és a kén is leválasztásra kerül, csökkentve ezzel a korróziót. A depógáz végül egy lényegében biogáz üzemű Otto-motorba kerül, amely a tengelyére kapcsolt generátor segítségével villamos energiát állít elő. A kinyert depóniagázt ezen felül egy gázkazánon keresztül hőenergia előállítására is hasznosítjuk.

A gázmotor éves szinten 250-600 ezer köbméter depógázt képes feldolgozni, maximális teljesítményen 330 kWh villamosenergiát termel. A soproni telephelyen található depónia alapterülete több mint 183 ezer négyzetméter, térfogata pedig 2,5 millió köbméter. Az aktív időszakban, vagyis 15 éven át egészen 2019-ig nyertünk ki a soproni telephelyen lerakott hulladékból gázt, a jövőben újabb lerakó hasznosítása is a tervek közt szerepel.

Az energiát adó hulladékégető működése

Gyetván Csaba „Hogyan készül” című YouTube műsorában az FKF üzemvezetője mutatja be, hogy a Fővárosi Hulladékhasznosító Műben hogyan keletkezik energia az elégetett hulladékból. Az eljárás egyes lépései mellett megtudhatod, hogy miként semlegesítik az égetés során keletkező károsanyagokat és hány háztartást képesek kifűteni a budapesti hulladékkal.

Kukán innen

Stressz- és konfliktuskezelés tréninggel erősítettek ügyfélszolgálatos kollégáink

Az ügyfélszolgálati irodákban dolgozók havonta több száz ügyféllel foglalkoznak fejenként. Szép számmal akadnak stresszes helyzetek és konfliktusok, ezek hatékony kezelésével foglalkoztak a szakértők által tartott workshopon.

A száraz elmélet helyett a gyakorlat került a középpontba szituációs játékokkal, helyzetgyakorlatokkal és páros feladatokkal. A tréningen nemcsak azt gyakorolták kollégáink, hogyan vezessenek hatékonyan egy beszélgetést és miként szereljék le a sértő megjegyzésekkel támadó ügyfeleket könnyedén, hanem befele is tekintettek. Egy személyiségteszt kitöltése mellett a beszélgetések és gyakorlatok során azt is feltárták, hogy az egyes kollégákat mi zökkenti ki és mi bosszantja fel a leginkább.

Szinte minden napra jut egy problémás ügyfél, akire mi, akik nem az ügyfélszolgálaton dolgozunk, valószínűleg fél perc után rácsapnánk a telefont. Kollégáink mérhetetlen türelemmel állják a sarat, viszont a legdurvább konfliktusok előbb-utóbb mindenkiben nyomot hagynak. Éppen ezért komoly hangsúlyt fektettek a stresszkezelésre is, valamit arra, hogy miként dolgozhat fel egy konfliktus anélkül, hogy bárki sérülne.

A páros- és szituációs gyakorlatokat szinte minden kolléga az emlékezetesebb pillanatok közé sorolta.

Az egyébként jó hangulatú workshop eredménye hosszú távon mutatkozik majd meg, az első tanulságokat azonban már most levonták kollégáink. Többen magukat és a szerepüket is kielemezték, sokan pedig kiemelték, hogy a jövőben biztosan máshogy tekintenek majd a barátságtalanabb ügyfelek sértő kommunikációjára. A legtöbben külön megemlítették, hogy jó érzés volt találkozni és együtt dolgozni az eltérő telephelyekről érkező kollégákkal. Amellett, hogy a csapat összekovácsolódott, értékes tapasztalatokat is cserélhettek.

Kukán túl

Betiltja a Twitter a klímaváltozást tagadó hirdetéseket

A Twitter vezetői nem akarják, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos félrevezető információk terjedése aláássa a bolygó védelmére irányuló erőfeszítéseket.

A hazánkban csupán néhány százezer regisztrációt számláló mikroblog világszerte igen népszerű, közel 400 millióan használják aktívan. Ekkora felhasználói bázis mellett a szolgáltató felelőssége hatalmas, a határt azonban nem egyszerű meghúzni úgy, hogy ne sérüljön a véleményformálás szabadsága.

A vélemények ütköztetésének és az eszmecserének természetesen továbbra is teret ad a Twitter. Csak azokat a hirdetéseket tiltják be, amelyek egyértelműen szembe mennek a tudományos konszenzussal. Hogy pontosan mi kerül tiltásra, arról az ENSZ Éghajlatváltozási Kormányközi Testület klímaszakértőinek adatai alapján dönt majd a cég.

A Twitter nemcsak az álhírek tiltásával harcol a fenntartható jövőért, korábban ígéretet tett arra, hogy 2022 végéig az amerikai és a kanadai adatközpontjai szén-dioxid semlegesek lesznek. Ezen felül csatlakozott az Európai Unió Éghajlatváltozási Paktumához is, vagyis kötelezettséget vállalt arra, hogy az EU-n belüli helyszíneken teljes mértékben áttér a megújuló energiaforrásokra.

Elon Musk a klímaváltozást tartja az emberiség legfenyegetőbb kihívásának. Ha tényleg felvásárolja a Twittert, nemcsak a mikroblogot, hanem a közösségi média világát alapvetően változtathatja meg a jövőben.

A legjobb magyar mobil appok környezetbarátoknak szakértőktől

Szeretnél környezettudatosabban élni, de nincs időd mindennek utánajárni? Néhány mobil alkalmazás megkönnyítheti a dolgodat, pláne, ha azt szakértők fejlesztették, magyar nyelven a magyar hétköznapokra. Az elmúlt években jó néhány ilyen app készült, ezekből válogattunk ki néhány igazán hasznosat.

Tudatos Vásárló

Magyarország első háztartási vegyszer applikációja 3 színű pontrendszerrel, termékinformációkkal és tippekkel segít megtalálni a legzöldebb tisztítószereket. A Tudatos Vásárlók Egyesülete által kiadott alkalmazásban listákat készíthetsz kedvenc termékeidről és kihívásokhoz is csatlakozhatsz.

Green Events

Az első hazai környezetvédelmi eseményszervező és eseménykereső appot a Zöld Követ Egyesület fejlesztette. Az alkalmazásban olyan zöld programokat találsz, mint szemétszedési akciók, zöld vásárok, faültetési megmozdulások, fenntarthatósági konferenciák és további előadások, workshopok. A szervezésért és a részvételért egyaránt pontokat kapsz, amelyeket a későbbiekben ajándékokra válthatsz be.

Hulladékradar

A Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség által üzemeltetett appon keresztül a környezetet elcsúfító, szennyező, illegálisan elhelyezett hulladéklerakatokat jelentheted be. A problémát részletes leírással és fotókkal szemléltetheted, a folyamatról pedig visszajelzést küld számodra a rendszer. Az alkalmazásnak köszönhetően eddig 66 ezer tonna illegális hulladékot sikerült felszámolni.

Az applikációk letölthetők android, illetve iOS operációs rendszerekre. Keresd őket az App Store és a Google Play áruházakban.

Megkérdeztük

STKH-sok a pazarlásról és a túlfogyasztásról

Hosszú évek óta visszatérő rovatunkban a hulladékgazdálkodás és a fenntarthatóság aktuális kérdéseivel foglalkozunk. A válaszokat pedig kollégáink adják! Ezúttal azt kérdeztük tőlük, hogy szerintük mire lenne szükség ahhoz, hogy az emberiség leszokjon a mértéktelen túlfogyasztásról és pazarlásról?

Ipkovich Ákos - hulladékgazdálkodási csoportvezető (Kőszeg)

A túlfogyasztás és a pazarlás szerintem nem megszüntethető, de a minimálisra csökkentését minden embernek meg kellene célozni. A mai társadalom alapja a fogyasztás, így nem könnyű ez a feladat. A vásárolt dolgok kihasználatlanul kerülnek a hulladék gyűjtőkbe (jobb esetben szelektíven gyűjtve). A megvásárolt élelmiszer egyharmadát kidobjuk, pazarlóan bánunk az energiával. Az észszerű takarékoskodás nemcsak a pénztárcának, hanem a Földnek is jó.

Takács Krisztián - szelektív hulladékgyűjtési művezető (Sopron)

Véleményem szerint a pazarlás és a túlfogyasztás csökkentése érdekében fontos szerepet játszhat a szemléletformálás és az oktatás, mivel a környezettudatosságra nevelést már kiskorban el kell kezdeni. További megoldás lehet a jogi szabályozás, mivel az egyének környezettudatos magatartása nem minden esetben elegendő. A jogi szabályozással a gyártási tevékenység és a fogyasztási magatartás is szabályozható.

Kollár Attila - hulladékrakodó (Észak-Vas megye)

Szerintem a pazarlás és a túlfogyasztás sok esetben elkerülhető lenne, de az emberek, mint tudjuk kényelmesek. A környezettudatosság nagyon fontos, mivel minden egyes ember tud tenni a túlfogyasztás elkerüléséért, ami nem nagy áldozattal jár, de mégis teljesíthető. Néhány jó példa erre a szelektív hulladékgyűjtés, a környezetbarát csomagolóanyagok, az újrahasznosított eszközök használata, a fűtéssel és egyéb energiahordozókkal való spórolás.

Tóth-Nagy Ágnes - személyügyi munkatárs (Sopron)

Mivel a tudósok szelíd figyelmeztetése mit sem használ, olyan drámai-drasztikus eseményre van szükség, amely 180 fokos fordulatot eredményez a társadalom viselkedésében, felfogásában. Fogyasztási szokásaink gyökeres megváltoztatására van szükség. Fel kellene ismerni azt, hogy a Földet tisztelnünk kell, hiszen az utánunk következő nemzedékeknek is szükségük lesz még rá. Fel kell hagyni a konzumidióta magatartással, a végeláthatatlan birtoklási vággyal, melynek kiváltója többek között a médiából érkező szennyáradat, a reklámok tömkelege, melyek azt sugallják, ha ezt és ezt nem szerzed meg, akkor szerencsétlen vesztes vagy...

Kukán innen

Példát mutatunk, szemléletet formálunk és szórakoztatunk

Folyamatosan dolgozunk azon, hogy a közös cél, vagyis a szabályos hulladékkezelés és a fenntarthatóság iránti elköteleződés felé tereljük ügyfeleinket. Eközben kollégáink számára is rendszeresen szervezünk egyszerre informatív és szórakoztató kihívásokat és pályázatokat.

Az év első komolyabb megmozdulása a fecskefészkek telepítése volt. A soproni műhely kollégái által felhúzott különleges építmények gyorsan körbejárták a helyi sajtót és rengeteg pozitív visszajelzést kaptak. Tavasszal újra nekifogtunk a szelektív szigetek felfrissítésének, több konténert is kicsinosítottak kollégáink. A kezdeményezéssel a Greengage – a zöld elkötelezettség díjáért is versenybe szálltunk, itt az országos döntőig jutottunk. A munka nem ért véget, természetesen továbbra is csatlakozhatsz, sziget és matrica is akad még bőven.

Az országos döntőbe kerülésnél is nagyobb örömet jelentett a Környezetvédelmi Világnap alkalmából szervezett egyhetes programunk fogadtatása. A zöldudvarokban hulladékot leadó ügyfeleinket zöld ajándékokkal leptük meg, akik cserébe kedves pillanatokkal és sok-sok mosollyal ajándékozták meg kollégáinkat.

A fecskefészek-projekt igazi csapatmunka volt, néhol akadályokkal, de sok emlékezetes pillanattal.

A "Szakma nagyja" dolgozói kvíz fődíját műhelyvezetőnk, Bokor Imre cégünk ügyvezető igazgatójától, Kosztka Lászlótól vehette át.

A KSZGYSZ országos pályaorientációs programjához csatlakozva előadást tartottunk a Rothos diákok előtt. A program célja az oktatási intézmények és a hulladékgazdálkodási cégek közti együttműködés és információáramlás erősítése, valamint az érdeklődés felkeltése a jövő szakembereiben. Ezen felül Tudástárunkat is bővítettük, ahol immár több mint 30 érdekes, gondolatébresztő, informatív anyag olvasható a fenntarthatóság legkülönfélébb témaköreiben.

Kollégáink egy sok érdekességet tartogató kvízen tesztelhették hulladékos tudásukat, tizenheten kiváló eredménnyel teljesítették a „szakma nagyja” kihívást. Kvízünk után dolgozói pályázatot hirdettünk, ahol már komolyabb volt a tét. A gondolkodó STKH-sok díja, az Ezüst Kuka Díj mellett a legjobb pályázatok komoly változást is hozhatnak. A beérkező pályaműveket vállalati lapunk kiadásakor a szakmai zsűri bírálja, a cégünk működését javító legjobb ötleteket pedig meg is valósítjuk.

Kukán innen

Ismerd meg közelebbről celldömölki telephelyünket

2019 áprilisa óta tartozik az STKH kötelékébe celldömölki telephelyünk, ahol zöldudvar és átrakó is található. Na meg persze egy lelkes, több mint 20 fős csapat, akik közel 40 település számára biztosítják a hulladékgazdálkodási szolgáltatásokat.

A Ság hegy lábánál található nyugodt települést valamivel több mint 10 ezren lakják. A természet közelsége mellett a korabeli építészeti emlékek teszik hangulatossá Celldömölk városát, amelynek központjában egy irodaházban dolgoztak korábban az STKH-hoz csatlakozó kirendeltség kollégái. Az egyesítést követően költöztek a jelenlegi telephelyre, ahol egy-egy iroda-, szociális-, étkező- és öltözőkonténer kapott helyett.

A hulladékgazdálkodási csoportvezető mellett, 1-1 számlázási-, adatszolgáltatási- munkatárs és beléptetőrendszer-kezelő dolgozik az irodában, de a csapatot erősíti még 5 sofőr, 11 hulladékrakodó, 1-1 gépkezelő és telepi segédmunkás kollégánk is. Ne feledkezzünk meg Kevinről sem, a telep biztonsági kutyusáról! Celldömölkről négy autó indul el reggelente, hogy begyűjtse 11 településről a kommunális-, 38 településről a szelektív- és a zöldhulladékot, 28 településről pedig az üveghulladékot. A zöldudvar három hétköznapon és havonta egy szombati napon várja a környék környezettudatos lakosait, akik hulladékgyűjtő edényeket is vásárolhatnak itt.

Amikor a telephely vezetőjét, Bognár Zsoltot a kollégákról kérdezzük, gondolkodás nélkül a tökéletes összhangot és a jó légkört emeli ki. Celldömölki csapatunk nemcsak összetartó, hanem igen elkötelezett, több közös projektet vittek már végig. Legutóbb a telephely bejáratához telepítettek egy virágosládát önerőből, hogy még barátságosabb környezetben fogadhassák a látogatókat.

A celldömölki irodakonténer és a dolgozók összefogásának köszönhető virágos láda.

Kukán innen

Felpattantunk egy szelektíves körre, tanulságos dolgokat láttunk

A szelektív szigetek matricázása során fogalmazódott meg bennünk a gondolat, hogy jó lenne egyszer menni egy kört a kollégákkal a városban. A sofőrfülkéből biztosan sok érdekes dolgot látunk és hasznos tapasztalatokat gyűjtünk majd. Fel is ugrottunk egy autóra Sopronban, előzetes várakozásunk pedig be is igazolódott: érdekes dolgot láttunk bőven.

Szép lassan gurulunk szigetről szigetre, a reggeli csúcsforgalom és a szűk utcák akkor sem engednének nagyobb tempót, ha rohannánk. A nap szépen süt, az éledező város látványa egészen hangulatos, az idill azonban hamar elillan. Akadnak ugyanis páran, akiknek sietős, ennek ellenére előfordul, hogy akár 30 hosszú másodpercet is el kell tölteniük a kukásautó mögött. Egy szemfüles úr például a kormányt csapkodja – valószínűleg örömében -, mikor kiszúrja, hogy a járdán akad pár méter, ahol kikerülhet minket. Padlógázzal neki is indul, nehogy feltartson bárkit...

Komolyra fordítva a szót, a közlekedési viszonyokat ismerve is megdöbbentő volt látni, hogy sokan mennyire türelmetlenek. Ha pedig egyetlen percet is megspórolhatnak, akkor mit sem számítanak a szabályok, a biztonság és az előzékenység. Sofőrünk minden tapasztalatára és mérhetetlen türelmére szükség volt, hogy a hagyományos személyautóknál egy lehelettel nagyobb és nehezebben irányítható hulladékgyűjtő járművet minden megállónál szépen a helyére tegye és átmanőverezze a zsúfolt városon.

Hogy a szakmába is belemenjünk egy kicsit, meg kell említenünk néhány olyan szigetet, amelyet lényegében szinte zöldudvarként használnak. Csak itt nem válogatták szét anyagfajták szerint a hulladékot... Fűnyíró, vasaló, törmelék, mosdókagyló, kerékpár, akkumulátor és kisebb hulladékfajták színes gyűjteménye, amit csak el tud képzelni az ember. Hol kisebb, hol egészen elképesztő mennyiségben.

Nemcsak az üzletek vagy sűrűn lakott körzetekben találkozhatunk rossz példákkal, az alábbi fotó például egy óvoda előtt készült.

A soproni patak utcai szelektív sziget körüli terület minden négyzetméterét rendszeresen kihasználják a lakosok.

Sofőr és rakodó kollégáinkkal beszélgetve megtudtuk azt is, hogy a szigetek többségénél előre tudják, hogy mire számíthatnak. Bár néhány apróság még a rendezettebb helyszíneken is sokszor kerül a konténerek mellé, az gyakran az anyagfajtának megfelelő többlethulladék. A kirívóan rendezetlen szigetek mellett találni számos olyan környéket is, ahol a lakosok nemcsak szabályosan helyezik el a hulladékot, de a szigetek tisztaságára, a kulturált körülményekre is nagy figyelmet fordítanak.

Félreértés ne essék tehát, számos jó példával is találkoztunk az út során, sajnos azonban ezekből volt kevesebb. Legalábbis az emlékezetes fajtából. Kollégáink hozzáállása és türelme viszont egyértelműen ezek közé tartozott.

Van még hova fejlődni.

Hulladékgazdálkodás retro

Két német vállalkozónak köszönhetjük "kuka" szavunkat

Johann Josef Keller és Jakob Knappich, német vállalkozók valószínűleg sosem gondolták volna, hogy egy egész ország miattuk hívja majd kukának a hulladékgyűjtő edényeket.

Cégünket régóta erősítő kollégáink már jól ismerik "kuka" szavunk eredettörténetét. Ami nem is csoda, ugyanis az STKH-nak is komoly szerepe volt abban, hogy a történet az országos köztudatban is elterjedjen. A hulladékgazdálkodási ágazat több jelentős szervezete tőlünk hallotta először a kukásautó pontos történetét, amely a következő.

Herr Keller és Herr Knappich 1898-ban indította el vállalkozását, amely a ponthegesztés technológiájában nyújtott kiemelkedőt. Módszereik a hulladékszállítást is forradalmasították, ők szabadalmaztatták az első járművet, amely már szállítás közben felaprítja a hulladékot. De nekik köszönhető a tökéletesen zárt felépítmény is, amely meggátolta a por kiszóródását. A jármű óriási sikert aratott, sorra rendelték be az európai országok, köztük Magyarország. A céget ekkorra már Keller und Knappich Augsburg néven ismerték, amelynek rövidítés bizony K.U.K.A. A felirat az autók oldalán is megjelent, a köznyelv pedig elkezdte KUKA-s autónak hívni a hulladékszállító járműveket. A márkanév köznévvé vált, emiatt hamarosan a hulladékgyűjtő edényekre ráaggatták a kuka elnevezést. A KUKA egyébként a mai napig egy remekül teljesítő cég, amely évtizedek óta meghatározó szereplője a robotizálási és automatizálási iparnak.

A hulladékgyűjtő autó, amelynek "kuka" szavunkat köszönhetjük.

Olvass még

Megdöbbentő az Északi-sark műanyag-szennyezettsége

A tengervíz, a jég és a lakatlan partszakaszok is tele vannak műanyaggal. Az érintetlen sarkvidék szennyezettsége már a sűrűn lakott területekével vetekszik.

Először térképezték fel a világ műanyaghulladékát az űrből

A műholdas képeket és mesterséges intelligenciát használó eszköznek köszönhetően a terjeszkedő műanyag lerakókat már az űrből is fel lehet térképezni.

Műanyagtálcát emésztett meg egy megbütykölt enzim

A texasi kutatócsoport felfedezése forradalmasíthatja a műanyag hulladék elleni harcot, de jó pár kérdésre választ kell még találniuk.

II. Erzsébet környezetbarát, élő jubileumi szobrot kapott

A látványos alkotás 350 kis fából és újrahasznosított acélból készült és a Fák fája nevet kapta.

Kukán innen

Küzdünk a nagy hőséggel, de pár jótanácsot érdemes megfogadni

Megérkezett a július és vele együtt az első komolyabb kánikula, amelyből biztosan kijut még jó pár a nyár végéig. Megnéztük, kollégáink hogyan védekeznek a hőség ellen és milyen apróságokkal tehetjük még komfortosabbá a legforróbb napokat.

A legnehezebb helyzetben azon kollégáink vannak, akik rendszeresen az utcákon vagy a telephelyeken a szabadban teljesítenek kitartóan szolgálatot. Esetükben már a 30 °C körüli hőmérséklet is alaposan megnehezíti a munkavégzést, számukra a védőital mellett a fejüket védő nyári sapkát biztosít cégünk. Ezen felül a tavalyi évben minden hulladékszállító járműhöz a védőitalt hidegen tartó hűtőtáskát is kaptak kollégáink. Minden autónk klímával felszerelt, ezek karbantartására és az esetleges gyors szervizelésére kiemelt figyelmet fordítunk.

A telephelyeken sokszor már egy árnyékot adó fa vagy épületfal is megkönnyebbülést jelenthet, de egyik műhelyünk bejáratához nemrég egy párakaput is felszereltünk, amely alatt átsétálva egy kicsit lehűlhetnek kollégáink. A védőital természetesen itt is biztosított, de több részlegen ilyenkor egy órával korábban meg is kezdik a műszakot, hogy minél kevesebb időt kelljen a legnagyobb melegben eltölteniük.

Egy zöldudvar betontengere is trópusi körülményeket tud teremteni, a fém irodakonténerek pedig kegyetlenül átmelegszenek. Ezekben a legtöbb udvarban található klíma, esetleges hiányát pedig ventillátorokkal tudjuk pótolni. Mindegyik zöldudvarban hűtőszekrényeket helyeztünk el, így kollégáink egész nap hideg védőitalhoz jutnak. Ezeken túl több telephelyen is fénytől- és hőtől védő fóliát kaptak egyes létesítmények ablakai.

Bevált tippek hőség ellen

Az "igyál sok vizet, nehogy kiszáradj" mellett akad néhány olyan tanács, amelyet érdemes megfogadni, mert tényleg működik.

Igyál egy meleg italt reggel
Nem kell, hogy forró legyen, már egy közepesen meleg tea is kedvezően hat a vérkeringésre, ezáltal pedig a hőérzetre.

Kerüld a koffeint
Vízhajtó hatása miatt könnyebben kiszáradsz a nagy melegben.

Egyél többször kevesebbet
És persze könnyed ételeket, az emésztés ugyanis leterheli a szervezetet és a hőérzetet is növeli.

Mindig legyen a közelben egy vizes kendő
Már egy gyors arcmosás csodákra képes, de a csuklóra vagy tarkóra tett hideg vizes kendő hűti le igazán a szervezetet.

Szerezz be egy mini ventillátort
Már 2 000 Ft körül szuper hatékony, USB csatlakozóról üzemelő mini-ventillátorokat találsz, amelyek egy hátizsákban is simán elférnek.

Kukán túl

A hulladékból épült legenda: a Star Wars univerzum kulisszatitkai

Amikor George Lucas előállt a Csillagok Háborúja ötletével, alig talált olyan stúdiót, aki fantáziát látott az űrkalandban. Nagy nehezen tető alá hozott egy szerződést, túl sok pénzt viszont nem kapott a forgatásra. Emiatt szűkre húzta a nadrágszíjat és a hulladéklerakók felé vette az irányt.

Csak viszonyításképpen az Új Remény című nyitó epizódra összesen 11 millió dollárt kapott Lucas, míg az egy évvel később forgatott Superman film 55 millió dolláros költségvetéssel készült. Mivel Harrison Ford valószínűleg nem vállalta volna el apróért a főszerepek egyikét, így a díszleten kellett spórolni úgy, hogy az a végeredményen ne látszódjon.

A látványért felelős kreatív csapat a jelmezek, a kellékek és a forgatás során használt 9 stúdió díszletének jó részét roncs- és hulladéktelepeken talált tárgyakból alkotta meg. Az Ezeréves Sólyom építéséhez például repülőroncsok burkolatait és alkatrészeit használták fel, a fénykardok markolatait régi kamerák alkatrészeiből és ablaktörlőkből rakták össze.

Szinte minden jármű megépítéséhez használtak fel hulladékot, a legtöbbször azonban az Ezeréves Sólyom miatt jártak a roncstelepre.

A bolygókat többnyire elvásott, átfestett labdák „játszották", de az utómunkák, különösen a hangeffektusok megalkotása során is rengeteg hulladékot felhasználtak. A lézerpuskák hangját régi acélkábelek csapkodásával imitálták, Darth Vader legendás szuszogásához egy használt búvárfelszerelést vettek kölcsön, míg R2D2 pittyegése egy leselejtezett szintetizátornak köszönhető.

Munkaidőn túl

Kikapcs

Bea Johnson – Zero waste otthon

A szerző másfél évtizede a zero waste életmód híve, mára mindössze egyetlen befőttes üvegnyi hulladékot termel évente családjával. Tapasztalatait, melyeket sokszor rögös utakat járva szerzett, ebben a könyvben osztja meg a környezettudatosságra törekvő olvasóval. A hasznos tanácsok mellett bepillantást nyerhetünk egy új szemléletmódba is, a könyv végére érve rájövünk, hogy a dolgok birtoklása helyett az élmények keresése élteti igazán az embert.

Gévai Csilla – Nagyon Zöld Könyv

Egy hiánypótló mű, amely a gyerekek számára személyes üggyé teszi a környezetvédelmet. Tanítva mesél a Földön működő kölcsönhatásokról, a világ működéséről és közben érthetővé, kézzelfoghatóvá teszi a környezetszennyezés problémáit. Komoly kérdésekről mesél okosan és érthetően olyan képi és nyelvi leleménnyel, annyi humorral, hogy a legbonyolultabb kérdések is átláthatóvá, kezelhetővé válnak a legkisebbek számára is.

A Becsüld meg a Földet c. sorozat elképesztően látványos, képi világa egy percig sem hagy unatkozni. Hát még a mondanivalója, amelyről a világsztárok mellett hétköznapi emberek, tudósok, szakértők mesélnek.

A Tisza nevében

Két elszánt, a Tisza szennyezése ellen harcoló kárpátaljai környezetvédő küzdelmes hétköznapjait követhetjük nyomon. A főszereplők motivációi és nehézségei mellett a hulladék útját is megismerhetjük egészen a forrástól a Fekete-tengerig.

Ételünk és életünk

Egy oknyomozó dokumentumfilm sorozat, amely a globális élelmiszeripar kellemetlen igazságairól rántja le a leplet. A személyesen is érintett szereplőkkel készített interjúk során nemcsak az ellátási láncokat átitató korrupcióról, hanem a pazarlásról és a környezetet fenyegető veszélyekről is pontos képet kapunk.

Becsüld meg a Földet

Egy modern doku-sorozat, amely a világ legkülönfélébb pontjaira kalauzol, látványos felvételekkel kápráztat el és olyan világsztárokon keresztül szól hozzánk, mint Gisele Bündchen, Woody Harrelson vagy Tom Brady. A látványos külső mellett a tartalom sem marad el, a sorozat úgy marad közérthető, hogy közben mélyen informatív. Megtudhatjuk, hogy miként lehet a Föld termőtalajának megtisztításával és újjáélesztésével megfékezni a klímaváltozást, helyreállítani a pusztulásra ítélt ökoszisztémákat, és megoldani az emberiség élelmiszerellátását.

Mondd el a véleményedet!

Akad néhány téma, amelyről szívesen olvasnál még többet?
Van pár tanácsod, amivel még érdekesebbé tehetnénk az újságot?
Tudsz egy emlékezetes, vicces sztorit vagy egy jó interjúalanyt?

A QR-kód beolvasásával egy teljesen anonim kérdőívet kapsz, amihez sem e-mail címet sem egyéb adatot nem kell megadnod. A kilenc kérdésből annyit válaszolsz meg, amennyit jól esik, ha csak két választ küldesz be, nekünk már az is segítség. Ha mindet kitöltöd, akkor is készen vagy egyébként három perc alatt. Vállalati lapunkat neked, nekünk STKH-soknak írjuk, ezért különösen fontos a véleményed. Mondd el nekünk, hogy még színesebbé és érdekesebbé tehessük újságunkat.

Impresszum | Kukán Innen - az STKH vállalati lapja, 2022. II. szám
Szerkeszti az STKH Kommunikációs Irodája | Főszerkesztő: Láng Tamás | Kiadja: STKH Sopron és Környéke Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Nonprifit Kft. | Felelős kiadó: Kosztka László | Megjelenik: kizárólag digitális kiadásban